

**Školní vzdělávací program
školní družiny při
Základní škole a Střední škole
JEDNA RADOST
Pňov-Předhradí**

od školního roku 2022/2023

č. j. SM 10/22

1. Identifikační údaje:

Základní škola a Střední škola JEDNA RADOST Pňov-Předhradí
se sídlem Školní 73, 289 41 Pňov - Předhradí

Místo poskytování vzdělávání a školských služeb:
Na Hrázi 742/64, 290 01 Poděbrady III
IČO: 02 640 007

Ředitel školy: Mgr. Jindřich Monček, tel. 607 752 815

E-mail: jindrich.moncek@skola1radost.cz

Zřizovatelé školy:

Mgr. Jindřich Monček, jindrich.moncek@skola1radost.cz, tel. 607 752 815
Mgr. Lenka Mončeková, lenka.moncekova@skola1radost.cz

www.skolajednaradost.cz

Tento školní vzdělávací program školní družiny je platný od 1. 9. 2022.

2. Charakteristika zařízení

Školní družina je součástí ZŠ a SŠ JEDNA RADOST Pňov - Předhradí, provádí výchovně-vzdělávací činnost mimo vyučování. Posláním školní družiny ZŠ s SŠ JEDNA RADOST je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků v souladu s principy filozofie a hodnotami školy JEDNA RADOST, jež spočívá v naplňování vlastního potenciálu každého jedince a žití smysluplného života v souladu s okolním světem v respektujícím prostředí. Základnou školní družiny je velká žlutá místnost s prostorem k tvoření a hrám a s relaxační částí, družina dále využívá dvě místnosti - malou žlutou učebnu a tělocvičnu, přilehlé hřiště a okolní park s lužními lesy. Kapacita školní družiny je 60 dětí v rámci jednoho oddělení s příslužbou nebo dvěma odděleními, provoz je zajištěn zpravidla 2 vychovatelkami. Provozní doba školní družiny ZŠ JEDNA RADOST je 8:00 - 8:30 hodin a 12:30 - 14:30 hodin.

Od školního roku 2019/2020 na služby školní družiny navazují služby dětského klubu (projekt pro podporu zaměstnanosti MPSV), kapacita je 30 dětí při dvou pečujících osobách. Dětský klub je otevřen v čase 8:00 - 9:00 hodin a 14:30 - 18:00 hodin.

3. Cíle vzdělávání

Cílem zájmového vzdělávání ve školní družině při Základní škole a Střední škole JEDNA RADOST Pňov-Předhradí (dále jen "škola") je smysluplné a uspokojující trávení volného času volně navazujících na rozvíjení klíčových kompetencí stanovených RVP ZV a dalších osobnostních předpokladů a dovedností definovaných ŠVP Základní školy JEDNA RADOST - Smysluplná škola". Program školní družiny je podrobně popsán v Tematickém plánu, který je vytvořen před zahájením školního roku samotnými vychovateli. Program školní družiny a přístup vychovatelů družiny podporují naplňování základních hodnot a vnějších znaků filozofie školy:

Sebeúcta a seberegulace:

- Emoce sem patří - žák vejde do kontaktu se svými emocemi, vhodně je usměřuje.
- Své hranice si nastavuji sám/sama - žák rozeznává své možnosti a to, co je pro něj přijatelné.
- Školu? Tu tvoříme spolu - žák se zapojuje do společného plánování a realizování života ve školní družině.
- Sám/a si určím, co se (na)učím. Zodpovědnost – to je moje - žák přebírá odpovědnost za své učení.
- Klíč je ve mně samotné/m - žák chápe, že mnoho věcí, prožívání může sám ovlivnit.

Autonomie:

- Berme se vážně – ne shovívavému úsměvu - žák respektuje a chce být respektován.
- Děti vědí samy, co je pro ně nejlepší - žák dokáže naslouchat svému nitru.
- Zvol si vlastní cestu - žák si dovolí užívat svou autonomii.
- Být či nebýt (na výuce)? - žák pěstuje vnitřní motivaci.

Smysluplné učení:

- Odškolení školy - žák poznává autentické situace v autentickém prostředí.
- Kdo je tady učitelem? - žák sdílí své poznání s druhými, věří si, že ví.
- Stavím si na svých základech a to přímo vlastních – žák zná své silné stránky a předpoklady.
- Učím se v sítích a společenstvích - žák účelně a přirozeně spolupracuje a kooperuje s ostatními.

Cílem výchovně-vzdělávacího procesu ve školní družině je umožnit všem jejím účastníkům naplňovat a respektovat základní body filozofie školy.

4. Formy vzdělávání

Pravidelné

Aktuální denní plán je dětem oznámen vždy při zahájení družiny ve 12:30 hodin, poté děti svobodně zvolí z nabízených aktivit a rozmístí se s vychovateli do příslušných prostor (jednotlivé učebny, hřiště, tělocvična, přilehlý les). Do týdenní skladby činností vychovatelé školní družiny komponují následující pravidelné aktivity zájmového vzdělávání:

- výtvarné a pracovní aktivity (poznávání různých výtvarných technik a materiálů, výroba dárečků, výzdoba školy, práce s kůží, ovčí vlnou a textilními materiály, práce se dřevem, vaření a pečení, konstrukční stavebnice stolní i venkovní – stavba zahradních domečků);
- rekreační a odpočinkové činnosti (hry, četba časopisů a knih, individuální rozhovory s dětmi);
- pohybové a sportovní aktivity (fotbal, florbal, míčové hry, zahradní prolézadla a trampolíny, box, opičí dráhy);
- hudební a dramatické aktivity (poslech hudby, zpěv, hra na hudební nástroje, nacvičování tanečních vystoupení a divadelních představení);
- poznávací činnosti, činnosti rozvíjející logické a strategické myšlení, společenskovední činnosti (poznávání světa a sebe sama, logické, karetní a strategické hry a tvorba pravidel chování ve družině).

Osvětová

- společensko-prospěšné činnosti (úklid v prostorách školy a jejího okolí, ochrana společného majetku a životního prostředí);
- shromažďování a poskytování informací pro žáky v oblasti prevence sociálně-patologických jevů.

Příležitostná

Nepravidelná činnost se odvíjí od projektů vedených ve škole, celoškolských slavností a akcí.

Individuální

- prostor aktivitám vycházejícím z aktuálních potřeb žáků;
- podpora sebevzdělávání (vypracovávání projektů, prac. sešitů, listů a možnost školních knihoven).

Spontánní

Děti samy mohou připravovat a nabízet aktivity pro své spolužáky.

Táborová

Školní družina spolupracuje se školním klubem a nabízí návazné aktivity v rámci letních příměstských táborů v průběhu školních prázdnin.

Metody práce

- vycházky do blízkého okolí a lužních lesů
- didaktické hry
- čtení s porozuměním
- řízené diskuze
- vypravování, poslech
- komunitní kruh
- projekty
- tvůrčí dílny
- besedy a přednášky
- kulturní představení, promítání
- pozorování v přírodě
- experimenty, pokusy
- práce s pracovní listy aj.

5. Obsah vzdělávání

Pedagogové školní družiny se zaměřují na rozvoj následujících **klíčových kompetencí**:

Kompetence k učení

- Vyhledává a třídí informace, efektivně je využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě.
- Operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly.
- Uvádí věci do souvislostí, propojuje poznatky z různých oblastí, vytváří si komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy.

Kompetence k řešení problémů

- Všimá si dění kolem sebe, učí se rozpoznávat a pojmenovávat problémy.
- Samostatně řeší problém nebo požádá o pomoc druhé.
- Vyhledává informace k řešení problémů, využívá vlastního úsudku a zkušeností, objevuje různé varianty řešení.
- Překonává neúspěch, vytrvale směřuje k cíli, dokončuje započatou činnost.
- Přijímá odpovědnost za řešení problému.
- Všimá si problémů jiných lidí, nabízí řešení

Kompetence komunikativní

- Ovládá řeč, souvisle se vyjadřuje vhodně formulovanými větami.

- Dokáže vyjádřit svůj názor, otázky a odpovědi, popsat své pocity.
- Naslouchá názorům druhých, respektuje je.
- Vede dialog.
- Ovládá pravidla komunikace a prezentace.
- Klidně a věcně řeší konfliktní situace.

Kompetence personální a sociální

- Vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru, samostatný rozvoj a schopnost řídit své chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.
- Samostatně rozhoduje o svém chování, nese za něj odpovědnost.
- Vědomě pracuje se svými emocemi.
- Projevuje ohleduplnost a respekt.
- Účelně spolupracuje.
- Projevuje ochotu pomáhat.
- Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu.
- Respektuje pravidla chování.
- Rozpoznává nevhodné chování, vhodným způsobem na něj upozorňuje.

Kompetence občanské

- Respektuje odlišnosti osobní, kulturní, náboženské atp.
- Odolává nátlaku druhých v situacích, se kterými nesouhlasí.
- Zná svá práva a povinnosti.
- Chápe a vnímá tradice, historii a kulturu.
- Je ohleduplný k přírodě.
- Uvědomuje si hodnotu majetku svého, společného i cizího.
- Aktivně se zapojuje do veřejného dění.

Kompetence pracovní

- Používá bezpečné pracovní pomůcky a vybavení.
- Pracuje podle instrukcí a návodu.
- Plánuje a organizuje své pracovní činnosti.
- Váží si práce své i ostatních.
- Svým pracovním přístupem chrání zdraví své i ostatních.
- Udržuje pořádek na svém pracovním místě.
- Dokončit svou práci, vyhodnocuje její úspěšnost.

Kompetence k trávení volného času

- Smysluplně trávit volný čas.
- Rozvíjí své zájmy v individuálních i organizovaných činnostech.
- Podle svých dispozic volí vhodné zájmové činnosti.

Ve výchovně - vzdělávacím procesu se pedagogové školní družiny zaměřují na následující **vzdělávací oblasti**:

• **Člověk a jeho svět**

- Místo, kde žijeme
- Poznávání nejbližšího okolí
- Organizace školy a družiny
- Orientace v prostoru a čase
- Bezpečnost při pohybu v obci
- Lidé kolem nás
- Osvojení zásad vhodného společenského chování
- Utváření pozitivních vztahů, pěstování tolerance, empatie a vzájemné úcty
- Předcházení šikaně
- Mediální výchova
- Lidé a čas - budování denního režimu, vytváření pravidelných návyků
- Umění účelně využívat volný čas
- Rozmanitost přírody - pobyt na školní zahradě, vycházky - pozorování změn v přírodě, určování stromů, bylin, přírodnin, zvířat - využití encyklopedií a atlasů - Péče o zahradní a pokojové rostliny
- Ekologická výchova – ochrana přírody
- Informační a komunikační technologie - základy práce s počítačem, tabletem, vyhledávání informací

Člověk a svět práce

- Pracovní výchova - praktické činnosti napomáhající rozvoji rozumového poznání, jemné motoriky a manuální zručnosti, osobnostních dovedností jako plánování a sebeřízení
- Rozlišování materiálů a jejich vlastností
- Poznání a ovládání jednoduchých nástrojů a strojů

Člověk a zdraví

- Zdravotní výchova - poznání sebe sama, poučení o zdraví a nemocech - péče o osobní hygienu, dodržování pitného režimu
- Tělesná výchova - pohybové aktivity vedoucí k všestrannému rozvoji dětí "

Umění a kultura

- Výtvarná a estetická výchova - umění vyjádřit se pomocí linie, tvaru, barvy; použití nekonvenčních výtvarných technik – drátkování apod., hra s barvou, zvládnutí plochy
- Osvojení estetiky, vnímání světa s tvořivostí a citlivostí

- Vytváření kultury chování a stolování
- Hudební výchova - zpěv jako přirozená součást života
- Vnímání hudby a její projevení pohybem, rozvíjení rytmického cítění
- Dramatická výchova - umění vyjádřit se pomocí gesta, mimiky a slov, masky, kostýmu, nebo loutky

Při rozvíjení klíčových kompetencí napříč všemi vzdělávacími a výchovnými oblastmi vychovatelé školní družiny respektují individualitu každého žáka, pedagogický plán přizpůsobují věku a možnostem dětí i aktuálním podmínkám.

6. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Oblasti personální

Veškeré aktivity školní družiny jsou dostatečně personálně zajištěny přítomností dvou vychovatelek. Vychovatelky jsou odborně připravené na poskytování podpory s ohledem na druh postižení či znevýhodnění účastníků.

Oblast technická

Přístup do školní družiny je bezbariérový přes vstupní můstek. Přístup do suterénu školy je možný prostřednictvím schodolezu.

Oblasti materiální

Školní družina je ve spolupráci se školou vybavenost speciálními didaktickými a kompenzačními pomůckami, a to díky zajištění zápůjčky potřebného materiálního vybavení.

Oblast organizační

Školní družina ve spolupráci se speciální pedagožkou vymezuje formy integrace, spolupracuje s rodiči či jinými zákonnými zástupci účastníka zájmového vzdělávání, dále využívá poradenské pomoci školy, spolupráci se školskými poradenskými zařízeními, případně orgánem sociálně právní ochrany dítěte nebo s organizacemi zaměřenými na podporu osob se zdravotním postižením.

Školní družina cíleně podporuje integraci žáků z jazykově odlišného prostředí (anglicky, rusky, či jinak hovořící děti). Žáky se speciálními vzdělávacími potřebami podporuje formou individuálního přístupu a pomoci. Aktivity nabízené školní družinou jsou přizpůsobeny možnostem a zájmům dětí.

7. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončení vzdělání

K pravidelné denní docházce do školní družiny jsou přijímáni žáci 1. až 5. ročníku základní školy. Podmínkou přijetí je řádně vyplněná přihláška a souhlas zákonných zástupců s ujednáními uvedenými na přihlášce.

Podmínkou přijetí je i zaplacení úplaty předem na celý školní rok ve výši 3 000 Kč. Po dohodě může rodič účastníka uhradit 1.500,- Kč pololetně. Každý žák má přidělený variabilní symbol, pod kterým jsou platby evidovány.

Při opakovaném nedodržování pravidel respektujícího chování definovaného ve školním řádu školy může dojít ke krajnímu řešení - vyloučení žáka ze školní družiny, a to na základě rozhodnutí ředitele školy.

8. Délka a časový plán vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve školní družině je poskytováno po dobu trvání školního roku. Začíná v září a končí v červnu. Po dobu podzimních, vánočních, pololetních, jarních a velikonočních prázdnin, ve dnech ředitelského volna se činnost školní družiny zpravidla přerušuje.

Na činnost školní družiny navazuje činnost školního klubu (projekt MPSV). Realizuje se před provozem ranní družiny a po ukončení odpolední družiny. V rámci školních prázdnin probíhají díky školnímu klubu příměstské tábory.

Provoz ranní družiny začíná příchodem žáků od 8:00 hodin a končí v 8:30 hodin odchodem žáků do tříd.

Provoz odpolední družiny začíná ve 12:30 hodin příchodem žáků a končí v 14:30 hodin.

Ze školní družiny si žáky vyzvedávají rodiče nebo jimi pověřená osoba, pokud rodiče písemně nepožádají o možnost samostatného odchodu dítěte.

Příležitostná činnost školní družiny, viz hlavní akce ročního plánu.

9. Popis materiálních podmínek

Školní družina využívá pro svou činnost kmenovou místnost – velkou žlutou učebnu, dále přidruženou malou žlutou učebnu, školní hřiště, tělocvičnu, přilehlý lužní les.

Družina je vybavena lavicemi, PC, tabulí, velkou molitanovou stavebnicí, množstvím výtvarného materiálu, hrami a stavebnicemi. K dispozici je počítač, přehrávač hudby, rytmické hudební nástroje.

V tělocvičně mohou žáci využívat sportovní náčiní a nářadí.

10. Popis personálních podmínek

Chod školní družiny je zajištěn činnostmi vychovatelů, kteří byli seznámeni s koncepcí a vnitřními předpisy školy. Vychovatelé mají požadované pedagogické vzdělání a praxi, případně svou potřebnou kvalifikaci dostudovávají. Dle možností se zúčastňují vzdělávacích akcí v akreditovaných kurzech, organizačních porad, samostudia za účelem rozvíjení pedagogického i všeobecného rozhledu.

11. Popis ekonomických podmínek

Činnost školní družiny/dětského klubu je financován z plateb školného, eventuálně z grantů a dotací, jež škola získá. Poplatek za pobyt dětí ve školní družině je zasílán elektronickou formou na účet školy pod speciálním variabilním symbolem, jehož hrazení je definováno podmínkami ve Smlouvě o poskytování vzdělávání.

Úplata je splatná předem, platí se zpravidla ve dvou pololetních splátkách. Je stanovena v souladu s § 123 zákona 561/2004 Sb. (školský zákon) a § 11 vyhlášky MŠMT ČR 74/2005 Sb. (o zájmovém vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů.

Výše úplaty je stanovena předem na celý školní rok. Po dohodě je stanovena na 1.500,- Kč pololetně. Každý žák má přidělený variabilní symbol, pod kterým jsou platby evidovány.

Snížení úplaty pro některé účastníky v souladu s vyhláškou o zájmovém vzdělávání projednává rada školské právnické osoby na základě podané žádosti na předepsaném formuláři. A to zejména snížení úplaty z důvodů docházky sourozenců nebo na základě tíživé finanční/sociální situace. K žádosti o snížení úplaty podávané na základě tíživé finanční situace musí žadatel dodat jako povinnou přílohu potvrzení o veškerých příjmech za minimálně 6 měsíců. Rada vydává doporučující stanovisko, které schvaluje ředitel školy.

Za dobu nepřítomnosti dítěte (např. pobyt v ozdravovně, lázních, nemoc, ..) se úplata nevrací.

V případě přijetí účastníka školní družiny k zájmovému vzdělávání v průběhu školního roku, oznámí ředitel školy stanovenou výši úplaty zákonnému zástupci při přijetí účastníka školní družiny. Zpravidla se jedná o poměrnou část školního roku, po kterou je

Prostředky získané z úplaty za školní družinu jsou využívány z části na dofinancování mezd vychovatelek školní družiny, z části na příspěvek na nájem a energie a na vybavení školní družiny pomůckami a materiálem.

Předpokládaná výše jednotlivých zdrojů: finanční prostředky ze státního rozpočtu čtvrtletně do 200 tis Kč (ve školním roce 2022/23); příspěvek rodičů: do 40 tis za čtvrtletí.

Požizování materiálního vybavení pro školní družinu je plánováno pravidelně v rámci nákupu na nastávající školní rok vždy v souvislosti s finančními možnostmi školy.

Roční náklady na prostory využívané pro školní družinu činí zhruba 150 tis. Kč.

12. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Školní družina zajišťuje bezpečnost fyzickou, sociální a emocionální. Žáci jsou vždy na začátku školního roku seznámeni se školním řádem, zejména s jeho částí obsahující pravidla chodu školní družiny. Jsou obeznámeni s pravidly chování v družině, bezpečnosti při hrách a soutěžích, s řádem učeben a odborných pracoven (hřiště, tělocvična, les). Žáci se spolupodílejí na tvorbě pravidel chování v družině prostřednictvím své účasti v rámci družiny samotné. Ve školní družině jsou zajištěny hygienické a zdravotní podmínky – stravovací a pitný režim, zdravé prostředí užívaných prostor (světlo, větrání, teplo, úklid, vybavení užívaných prostor), dostupné jsou prostředky první pomoci (lékárnička, která je pravidelně doplňována), k dispozici jsou též ochranné pracovní pomůcky pro tvoření v dílně.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení

Vychovatelky školní družiny zajišťují zejména:

- vhodnou strukturu činnosti a skladbu zaměstnání;
- vhodný stravovací a pitný režim (podle věkových a individuálních potřeb žáků v družině);
- zdravé prostředí užívaných prostorů – podle platných norem (vlastní vybavené prostory;
- odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, velikost sedacího a pracovního nábytku, hygienické vybavení prostorů;
- bezpečné pomůcky;
- ochranu účastníků před úrazy.

Škola zajišťuje:

- výrazné označení všech nebezpečných předmětů a částí využívaných prostorů, pokud je to relevantní;
- pravidelnou kontrolu prostor a zařízení z hlediska jejich bezpečnosti;

- dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře či jiné speciální služby, praktickou dovednost zaměstnanců poskytovat první pomoc.

Psychosociální podmínky

Vychovatelky školní družiny dbají zejména na:

- vytváření prostředí pohody, příznivé sociální klima – otevřenost a partnerství v komunikaci;
- projevování úcty, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoci druhému, respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům.

Vychovatelky školní družiny vytvářejí zajišťují:

- činnost vycházející ze zájmu účastníků a osvojování si toho, co má pro ně praktický smysl, co vede k praktické zkušenosti; všestranný prospěch dítěte je hlavním momentem v činnosti;
- ochranu před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy;
- včasnou informovanost účastníků i jejich rodičů o činnosti ve školském zařízení.

Vychovatelky školní družiny zohledňují:

- věkovou přiměřenost a motivující hodnocení - respekt k individualitě účastníků,
- hodnocení v souladu s individuálními možnostmi a individuálním pokrokem, dostatečná zpětná vazba; spoluúčast účastníků na životě zařízení - plánování činnosti, vlastním podílu na případném řízení a provádění i následném hodnocení.

13. Zveřejnění školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program vydává ředitel školy a zveřejní ho na přístupném místě ve škole: vyvěsí na nástěnce u vchodu do školy. Stejně tak ho zveřejní v elektronické podobě zveřejnit na webových stránkách školy.

Do školního vzdělávacího programu může každý nahlížet a pořizovat si z něj opisy a výpisy nebo za cenu v místě obvyklou může obdržet jeho kopii. Cenu stanoví ředitel s přihlédnutím k nákladům na jeho kopírování.

14. Závěrečná ustanovení

Kontrolou provádění ustanovení tohoto ŠVP je statutárním orgánem školy pověřen zaměstnanec: vedoucí vychovatelka školní družiny.

ŠVP nabývá platnosti dnem podpisu ředitele školy a zveřejněním.

ŠVP nabývá účinnosti dnem: 1. 9. 2022.

V Poděbradech dne 1. 9. 2022

Mgr. Jindřich Monček, v. r.
ředitel školy

Libuše Rozlivková, v. r.
vedoucí vychovatelka školní družiny